

**НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О. О. Богомольця**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ**

**ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ
студентської науково-практичної конференції**

*Інноваційні підходи у наукових дослідженнях у сфері
громадського здоров'я та профілактичної медицини:
досягнення та перспективи*

Київ – 2025

також сприятиме підвищенню ефективності заходів реагування та збереженню здоров'я населення у випадку виникнення кризових ситуацій.

ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРМІЧНИХ ТА ХІМІЧНИХ УРАЖЕНЬ

Тимофій КОРСУН, Ольга БІЛОУС
Здобувач вищої освіти II курсу медичний факультет № 1
Науковий керівник: PhD, асистентка

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Опік – це ушкодження шкіри чи інших органічних тканин, спричинене насамперед впливом тепла чи радіації, радіоактивності, електрики, тертя чи контакту з хімічними речовинами.

Актуальність проблеми. Опіки є глобальною проблемою охорони здоров'я, адже щорічно від них помирає близько 180 000 осіб. Більшість із них відбувається у країнах з низьким та середнім рівнем доходу. Несмертельні опіки є основною причиною захворюваності, включаючи тривалу госпіталізацію, спотворення та інвалідність, що часто тягне за собою соціальну стигматизацію (негативне виділення суспільством індивіда) та відторгнення [1]. В Україні опіки посідають третє місце серед усіх видів травм. Загалом, 70% уражень становлять опіки, отримані в побутових умовах, причому близько третини з них припадає на дітей віком до 5 років: у 2017 році від опіків в Україні постраждало 7605 дітей. Найбільша кількість опіків серед них зареєстрована в місті Києві, Черкаській, Вінницькій, Одеській, Луганській та Сумських областях [2]. Окрім цього, Україна в 2016 році мала одні з найвищих показників смертності від опіків у світі – 4,55 на 100 тис., поступаючись лише десятьом країнам пострадянського простору та Африки. Для порівняння, глобальний показник складав 1,79 на 100 тис., для країн Західної Європи – 1,25, Східної Європи – 5,47, для США – 1,72 [3].

Виклад основного матеріалу. Характеристика опіку залежить від його глибини проникнення в шкіру постраждалого. Таким чином, існують чотири ступені: людина, що зазнала поверхневого опіку (I-II поверхневий ступені), може скаржитися на біль під час дотику до почервонілої ділянки шкіри, а постраждалий від більш глибокого опіку (III глибокий-IV ступені) – на дискомфорт та відчуття тиску [4]. Окрім цього, існують додаткові ознаки, зокрема для визначення опіку дихальних шляхів: задишка, хрипкість голосу, свист під час дихання, опіки навколо рота або обпалене волосся в носі. А серед основних видів опіків за причиною їхнього виникнення виділяють термічні та хімічні ураження.

Найпоширенішими причинами термічних опіків виявляється контакт шкіри постраждалого з вогнем та гарячими рідинами. Серед пожеж у приміщеннях, куріння спричинює 25% нещасних випадків, а опалювальні прилади – лише 22%. Також, половина отриманих термічних травм пов'язана із заходами невдалої боротьби з вогнем [5]. Хімічні опіки найчастіше спровокують сильнодіючі луги (55% випадків) та кислоти (26% випадків). Так, хімічні опікові ураження найчастіше виникають у дітей через необачне споживання миючих засобів, які мають у власному складі такі діючі речовини: сірчана кислота, гіпохлорит натрію, інші [6].

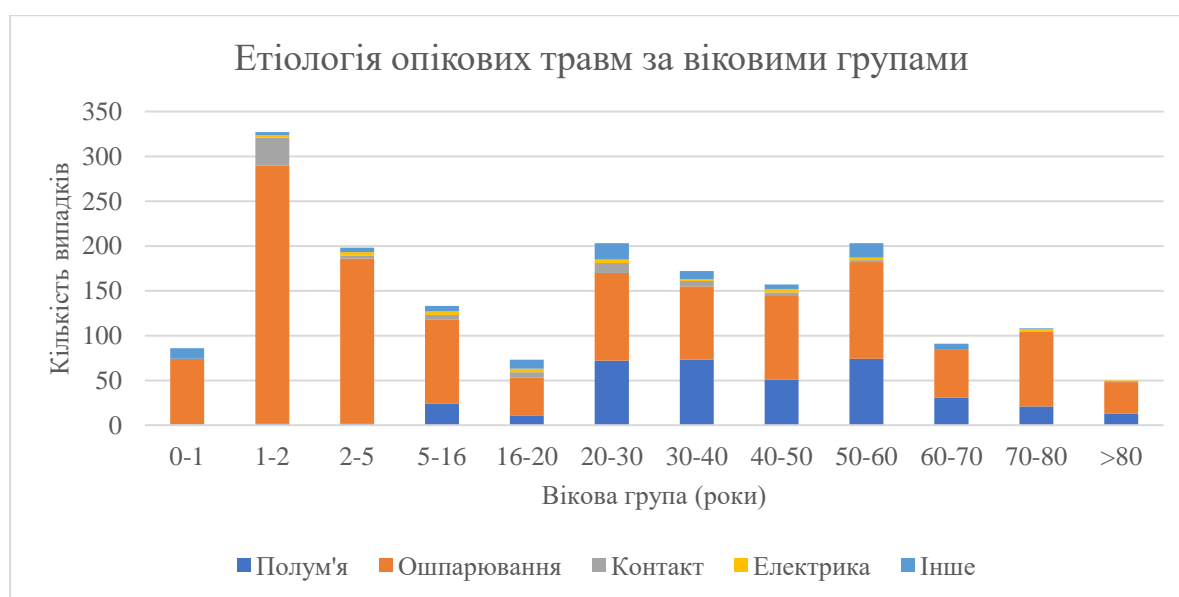

Рисунок 1. Етіологія опікових травм за віковими групами

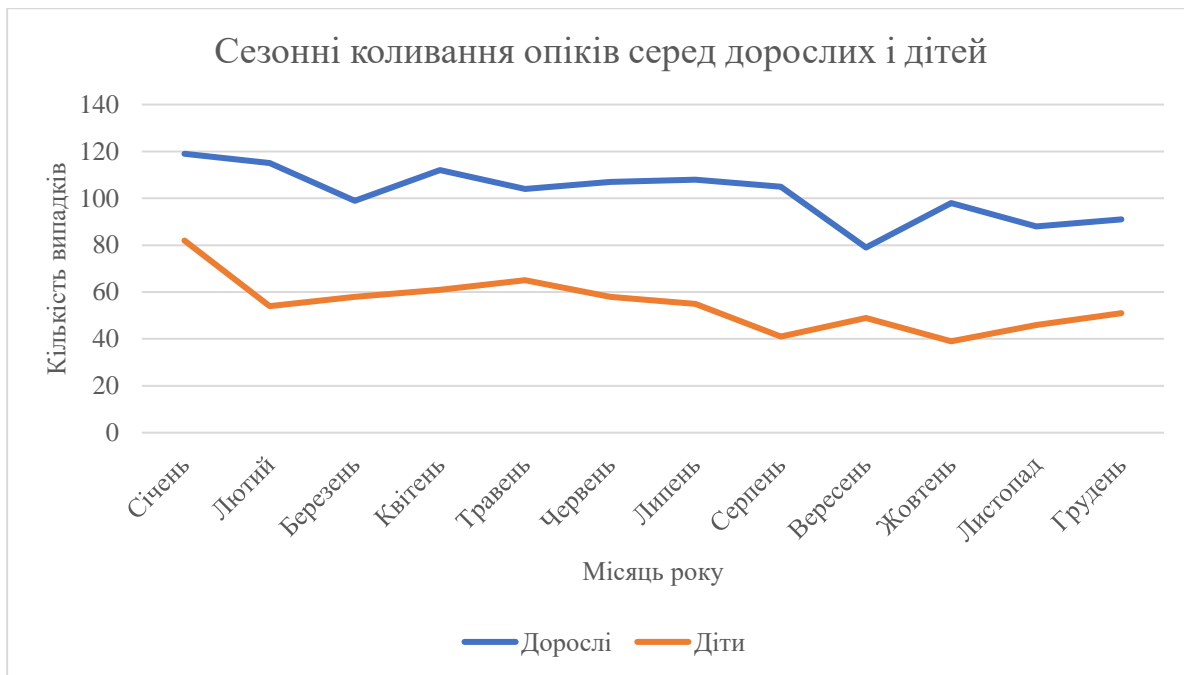

Рисунок 2. Сезонні коливання опіків серед дорослих і дітей

Згідно з наведеними вище гістограмою та графіком (рис. 1, рис. 2, дані 2014 року), найбільш розповсюдженою причиною опікових травм для усіх вікових категорій в Україні є ошпарювання – форма термічного опіку, що виникає в результаті впливу нагрітих рідин, як кип’ячена вода або пар. Окрім цього, ураження найчастіше трапляються в січні, та мають тенденцію до зростання в грудні, що першочергово може бути пов’язано з побутовими травмами під час зимових свят, невдалими спробами зігрітися взимку, тощо [7].

Військова домедична допомога з усуненням опікового ураження потребує наявності польового укриття. Можливими причинами виникнення опіку на полі бою може бути вибух транспортного засобу неподалік, контакт з електричним, хімічним або термічним джерелом, вибухи та стрілянина. Так, опіки спостерігаються у 5-15% травмованих бійців. Основний алгоритм боротьби з цим видом військових травм включає: зупинку контакту з джерелом опіку (полум’я, струм), зняття одягу та інших предметів з тіла постраждалого, використання холодної води для початкових ступенів опіку, й прикладання сухої тканини для більш глибоких уражень [8].

Висновки. Опіки, а саме термічні та хімічні ураження, є одним із найрозповсюдженіших видів травм, що трапляються не лише у побуті, а й на полі бою серед військових, та можуть як спричиняти легкі пошкодження постраждалої ділянки шкіри, так і бути головною причиною нещасних летальних випадків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Christian Smolle, Janos Cambiaso-Daniel, Abigail A. Forbes, Paul Wurzer, Gabriel Hundeshagen, Ludwik K. Branski, Fredrik Huss, Lars-Peter Kamolz. Recent trends in burn epidemiology worldwide: A systematic review, *Burns*, Volume 43, Issue 2, 2017, Pages 249-257, ISSN 0305-4179, <https://doi.org/10.1016/j.burns.2016.08.013>
2. Центр громадського здоров'я МОЗ України, **НАЙКРАЩЕ ЛІКУВАННЯ ОПІКІВ – ЦЕ ЇХ ПРОФІЛАКТИКА**, 2018, <https://phc.org.ua/news/naykrasche-likuvannya-opikiv-ce-ikh-profilaktika>

САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МЕДИЧНОГО ОДЯГУ, ПІДХОДИ ДО ПОВОДЖЕННЯ ІЗ ЗАБРУДНЕНИМ ОДЯГОМ

Тетяна КОСТЮЧЕНКО, Анатолій ГРИНЗОВСЬКИЙ
*Здобувач вищої освіти II курсу ННІГЗПМ
Науковий керівник: д. мед. н., професор*

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

В умовах війни бойові отруйні речовини та аварійно небезпечні хімічні речовини можуть потрапити на медичний одяг, особисті речі пацієнтів та інші поверхні, створюють значний ризик вторинного ураження в разі контакту з ними. Поки небезпечні хімічні речовини залишаються на поверхні одягу або відкритих ділянках шкіри, вони становлять загрозу для здоров'я потерпілого, навіть якщо його зовнішній вигляд і самопочуття здаються нормальним [1, 2].